

Sygn. akt V CSK 431/14

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lutego 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa A. N.

przeciwko Gminie O.

o ustalenie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 20 lutego 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 2 kwietnia 2014 r., sygn. akt I ACa [...],

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania

2) przyznaje adw. A.H. od Skarbu Państwa (Sądu Apelacyjnego w [...]) kwotę 1800 (jeden tysiąc osiemset) zł podwyższoną o stawkę podatku od towarów i usług przewidzianą dla tego rodzaju czynności tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 8 listopada 2013 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił powództwo powódki A.N. wytoczone przeciwko Gminie O. o ustalenie, że nieruchomości położona w O. złożona z działek nr [..]00/11, [..]00/12, [...]24/1, [...]24/2, [...]24/3, [...]11, [...]23/2, [...]23/1 i 14 o powierzchni łącznej 7,40 ha stanowi własność powódki. Apelację powódki od tego wyroku oddalił w dniu 2 kwietnia 2014 r. Sąd Apelacyjny w [...], przyjmując, że co do działek, dla których prowadzone są księgi wieczyste powódka nie ma interesu prawnego w wytoczeniu powództwa o ustalenie, ponieważ jej interes prawny może zostać zrealizowany wyłącznie w drodze powództwa z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (jedn. tekst: Dz.U. z 2013, poz. 707 ze zm.). Ponadto powództwo w całości skierowane zostało przeciwko niewłaściwemu podmiotowi, gdyż pozwana nie rości sobie praw do spornej nieruchomości. Wreszcie, że żądanie jest także merytorycznie nieuzasadnione, ponieważ matka powódki uzyskała prawo własności spornej nieruchomości już po śmierci męża i tylko jej to prawo przysługiwało, wobec czego mogła nim swobodnie dysponować. Sąd Apelacyjny ustalił, że powódka nie kwestionowała autentyczności podpisu matki pod oświadczeniem o zrzeczeniu się prawa własności, tylko pod innym, nieistotnym dla kwestii własnościowych dokumentem, wobec czego oddalenie wniosku o przeprowadzenie dowodu z badań grafologicznych nie było błędem.

Od wyroku Sądu Apelacyjnego powódka wniosła skargę kasacyjną, opartą na podstawach naruszenia przepisów procesowych – art. 233 § 1 w zw. z art. 328 § 2 k.p.c., art. 316 § 1 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 382 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny

sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie ujawniły się przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności przemawiające za przyjęciem skargi do rozpoznania.

Powódka powołała przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 3 i 4 k.p.c. Nieważność postępowania łączy z pozbawieniem jej możliwości obrony swoich praw w wyniku odmowy przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego grafologa, natomiast o oczywistej zasadności jej skargi ma świadczyć niewykonanie przez Sąd odwoławczy funkcji poznawczej i kontrolnej.

Nieważność postępowania, stanowiąca przesłankę wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania dotyczyć musi postępowania przed sądem drugiej instancji, tymczasem oddalenie wniosku dowodowego, z którym skarżąca wiąże nieważność miała miejsce przed Sądem pierwszej instancji. Ponadto odmowa przeprowadzenia dowodu nie jest przyczyną powodującą niemożność obrony swoich praw przez stronę, a jakiej mowa w art. 379 pkt. 5 k.p.c. Przepis ten obejmuje jedynie takie wypadki, w których na skutek wadliwości procesowych sadu lub strony przeciwnej strona nie mogła brać i faktycznie nie brała udziału w całym postępowaniu lub jego istotnej części, nie zaś przypadki nawet bezpodstawnego nieuwzględnienia wniosków dowodowych strony (por. m. in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2001 r., IV CKN 478/00, Lex nr 52795).

Skarga nie jest także oczywiście uzasadniona. Powołanie się na tę przesłankę wymaga uzasadnienia, który z podniesionych w skardze zarzutów dotyczy uchybień o takiej randze, że bez głębszej analizy musi zostać uwzględniony i wskazuje na wadliwość rozstrzygnięcia sprawy. Uzasadnienie ograniczające się do ogólnego stwierdzenia, że sąd nie wykonał swojej funkcji poznawczej i kontrolnej takich argumentów nie zawiera.

Z przytoczonych powodów powołane we wniosku przesłanki nie uzasadniają przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Okoliczności sprawy nie wskazują także na występowanie innych przesłanek z art. 398⁹ § 1 k.p.c., wobec czego należało odmówić przyjęcia skargi powodów do merytorycznego rozpatrzenia (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Orzeczenie o kosztach pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu wynika z treści § 2, § 6 pkt 6, § 13 ust. 4 pkt 2 i § 19 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jedn. tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 461).